

International Federation of
Library Associations and Institutions

Nyilatkozat a nemzetközi katalogizálási alapelvekről (ICP)

Közreadja az IFLA Katalogizálási Szekciója és az IFLA Szakértői Tanácskozása
a Nemzetközi Katalogizálási Szabályokról (IFLA Meetings of Experts on an
International Cataloguing Code)

2016. évi kiadás (kisebbségi módosításokkal, 2017)

Agnese Galeffi (elnök), María Violeta Bertolini, Robert L. Bothmann, Elena Escolano
Rodríguez és Dorothy McGarry

2016. december

Hungarian Translation/Magyar fordítás

Fordította: Gazdag Tiborné

Lektorálta: Dancs Szabolcs, Ilácsa Szabina, Tóvári Judit

Budapest, OSZK, 2018.

A dokumentum szövege az eredeti (angol nyelvű) szövegről készült magyar fordítás, így előfordulhatnak az eredeti szövegtől való eltérések. A fordítás kizárólag hivatkozási célokat szolgál. / The text of this document has been translated into Hungarian and differences from the original text may occur. This translation is provided for reference purposes only.

María Violeta Bertolini, Robert L. Bothmann, Elena Escolano Rodríguez,
Agnese Galeffi, Dorothy McGarry, 2016.

© 2016 María Violeta Bertolini, Robert L. Bothmann, Elena Escolano Rodríguez, Agnese Galeffi, Dorothy McGarry. E dokumentum a CC BY 4.0 licenc feltételei szerint használható. A licenc megtekinthető a következő eléréssel: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

IFLA
P.O. Box 95312
2509 CH Den Haag
Netherlands

www.ifla.org

Tartalomjegyzék

0	Bevezetés.....	4
1	Alkalmazási terület.....	5
2	Általános alapelvek	5
3	Entitások, ismérvek és kapcsolatok.....	6
4	Bibliográfiai leírás.....	7
5	Hozzáférési pontok	7
6	A katalógus céljai és feladatai	10
7	A keresési lehetőségek alapjai.....	11
8	Szójegyzék.....	13
9	Források	18
10	Jelen nyilatkozatban használaton kívül helyezett kifejezések	19
11	Utószó	20
12	Kisebbségi módosítások, 2017. május.....	21

0 Bevezetés

Az első, „Párizsi alapelvek” („Paris Principles”) néven ismert, alapelvekről szóló nyilatkozatot 1961-ben hagyta jóvá a *Katalogizálási Alapelvek Nemzetközi Konferenciája*¹. Célját, a katalogizálás nemzetközi szabványosításának megalapozását, kétségkívül elérte: az azóta világszerte kidolgozott katalogizálási szabályzatok többsége pontosan, vagy legalábbis jelentős mértékben követte az alapelveket.

Több, mint ötven év elmúltával ugyanúgy szükség van a nemzetközi katalogizálási alapelvek egy közös készletére, tekintettel arra, hogy a katalogizálók és a felhasználók világszerte online katalógusokat használnak kereső- és discovery rendszerként. A 21. század elején az IFLA új alapelveket fektetett le, amelyek 2009-ben² láttak napvilágot, és amelyek alkalmazhatók az online könyvtári katalógusokban, sőt azokon túl. A jelenlegi változat felülvizsgálata és aktualizálása 2014-ben és 2015-ben történt, és 2016-ban került jóváhagyásra.

A 2009-ben kiadott alapelv-nyilatkozat felváltotta és egyértelműen kiterjesztette a „Párizsi alapelvek” alkalmazási területét a csupán szöveges forrásokról a források valamennyi típusára, illetve a pusztán csak a rendszó és a tételforma megválasztásáról a könyvtári katalógusokban használt bibliográfiai és authority adat minden vonatkozására. Nemcsak alapelveket és célkitűzéseket, hanem irányadó előírásokat is magában foglalt, amelyek alkalmazása a katalogizálási szabályzatokban nemzetközi szinten kívánatos, továbbá keresési és lekérdezési útmutatást is tartalmazott. Jelen, 2016. évi kiadás figyelembe veszi a felhasználók új kategóriáit, a nyílt hozzáférésű környezetet, az adatok cserélhetőségét és elérhetőségét, a keresőeszközök sajátosságait, valamint általában a felhasználói viselkedés jelentős mértékű megváltozását.

Jelen nyilatkozat tartalma:

1. Alkalmazási terület
2. Általános alapelvek
3. Entitások, ismérvek és kapcsolatok
4. Bibliográfiai leírás
5. Hozzáférési pontok
6. A katalógus céljai és feladatai
7. A keresési lehetőségek alapjai

E nyilatkozat a világ jelentékeny katalogizálási hagyományaira,³ valamint az *IFLA funkcionális követelmények (IFLA Functional Requirements)*⁴ kiadványcsalád elméleti modelljeire épül.

A nyilatkozatban foglalt alapelvek remélhetőleg elősegítik a bibliográfiai és az authority adat nemzetközi szintű megosztásának növekedését és utat mutatnak a katalogizálási szabályzatok készítőinek.

---

¹ *International Conference on Cataloguing Principles (Paris, 1961). Report.* London : International Federation of Library Associations, 1963, p. 91-96. Lásd még: *Library Resources & Technical Services*, v. 6 (1962), p. 162-167; továbbá: *Statement of principles adopted at the International Conference on Cataloguing Principles, Paris, October, 1961.* Jegyzetekkel, kommentárral és példákkal ellátott kiadás, Eva Verona [szerk.]. London : IFLA Committee on Cataloguing, 1971.

² *IFLA Cataloguing Principles: Statement of International Cataloguing Principles (ICP) and its Glossary.* München : K.G. Saur, 2009. (IFLA Series on Bibliographic Control; v. 37). A Nyilatkozat online hozzáférése: <www.ifla.org/publications/statement-of-international-cataloguing-principles>.

³ Cutter, Charles A. *Rules for a Dictionary Catalog.* 4th ed., rewritten. Washington, D.C. : Government Printing Office, 1904; Ranganathan, S.R. *Heading and Canons.* Madras [India] : S. Viswanathan, 1955; Lubetzky, Seymour. *Principles of Cataloging. Final Report. Phase I: Descriptive Cataloging.* Los Angeles, Calif. : University of California, Institute of Library Research, 1969.

⁴ *Functional Requirements: the FRBR Family of Models* <www.ifla.org/node/2016>. Jelenleg egyeztetés alatt áll, az állásfoglalás magán viseli az átmeneti állapot bizonytalanságának jeleit.

1 Alkalmazási terület

E nyilatkozatban foglalt alapelvek útmutatást kívánnak nyújtani a katalogizálási szabályzatok kidolgozásához és a katalogizálók döntéshozatalához. A bibliográfiai és az authority adatra vonatkoznak, így alkalmazhatók a jelenlegi könyvtári katalógusok, bibliográfiák és a könyvtárakban előállított egyéb adatkészletek számára.

Céljuk az egységes szemlélet biztosítása a bibliográfiai források minden fajtájának katalogizálásához, formai és tartalmi feltárásához.

2 Általános alapelvek

A következő alapelvek a katalogizálási szabályzatok, a katalogizálók által meghozandó döntések, valamint az adatok hozzáférését és cseréjét vezérlő eljárások létrehozására és továbbfejlesztésére irányulnak. Közülük a felhasználó kényelme a legfontosabb, míg a 2.2 alapelvtől a 2.13-ig a sorrendiségnek nincs különösebb jelentősége. Ha ellentmondás lenne ez utóbbi alapelvek között, akkor a kölcsönös átjárhatóság elvét kell előbbre sorolni.

2.1. A felhasználó kényelme. A felhasználó kényelme azt jelenti, hogy mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy az adatok érthetőek és a felhasználásra alkalmasak maradjanak. A „felhasználó” kifejezés mindenkire vonatkozik, aki a katalógusban keres, és használja a bibliográfiai és/vagy authority adatot. A leírások készítésekor és a hozzáféréshez szükséges kontrollált névformák megválasztásakor a felhasználó figyelembevételével kell döntést hozni.

2.2. Általános szóhasználat. A leírások és hozzáférési pontok szókészlete összhangban kell, hogy legyen a felhasználók többségének szókincsével.

2.3. Reprezentáció. A leírásnak úgy kell képviselnie az információforrást, ahogyan az megjelenik. A személynevek, testületi nevek és családnevek kontrollált névformája az a névalak, amellyel az entitás saját magát leírja. A műcímek számbavételének alapja az eredeti kifejezési forma első megjelenési formáján található változat. Ha ez nem megvalósítható, akkor a hivatkozásokban általánosan elterjedt formát kell használni.

2.4. Pontosság. A bibliográfiai és az authority adatnak a leírt entitás pontos ábrázolását kell adnia.

2.5. Elégségesség és szükségesség. Azon adatelemek megadására van szükség, amelyek a felhasználók minden típusának hozzáférését támogatják, beleértve a speciális használói igényeket is; amelyek teljesítik a katalógus céljait és feladatait; és leírják vagy azonosítják az egyedi entitásokat.

2.6. Jelentőség. Az adatelemek a leírás szempontjából lényegesek, említésre méltók, és megkülönböztethetővé teszik az entitásokat.

2.7. Gazdaságosság. Ha a cél elérése több úton lehetséges, az élvezzen elsőbbséget, amelyik a leginkább célravezető és praktikus (pl.: a leginkább költségkímélő vagy a legegyszerűbb megközelítés).

2.8. Következetesség és szabványosság. A leírások és hozzáférési pontok szerkesztését, amennyire csak lehet, szabványosítani kell a konzisztencia érdekében.

2.9. Integráció. Bármely típusú információforrás leírásának és bármely típusú entitás kontrollált névformájának a lehetséges mértékig egységes szabályrendszerre kell épülnie.

2.10. Átjárhatóság. Mindent meg kell tenni a bibliográfiai és az authority adatok megosztásának és újrafelhasználásának biztosítása érdekében mind a könyvtáros közösségen belül, mind azon kívül. Az adatcsere és a discovery eszközök érdekében különösen ajánlott az automatikus fordítást és egyértelműsítést elősegítő szótárak használata.

2.11. Nyitottság. Az adatok korlátozását minimálisra kell csökkenteni az átláthatóság elősegítése és a nyílt hozzáférés elvének betartása érdekében, amint ezt az *IFLA Nyilatkozata a Nyílt Hozzáférésről (IFLA Statement on Open Access)*⁵ deklarálja. Az adatokhoz való hozzáférés bármilyen korlátozását részletesen ki kell fejteni.

2.12. Hozzáférhetőség. A bibliográfiai és az authority adat elérhetőségének és a kereső alkalmazásoknak összhangban kell lenniük a hozzáférésre vonatkozó nemzetközi szabványokkal, az IFLA könyvtárosoknak és információs szakembereknek szóló etikai kódexében (*IFLA Code of Ethics for Librarians and other Information Workers*)⁶ kifejtett ajánlásoknak megfelelően.

2.13. Észszerűség. A katalogizálási szabályzatok előírásainak mindig indokolhatónak kell lenniük, nem lehetnek tetszőlegesek. Amennyiben egyes speciális esetekben nem tartható be minden alapelv, megindokolható, gyakorlatias megoldást kell találni, és az okfejtést meg kell magyarázni.

3 Entitások, ismérvek és kapcsolatok

Egy-egy szakterületen az entitások kulcsfontosságúak a felhasználók számára. Minden entitás leírható elsődleges jellemzőivel, amelyeket ismérveknek (idegen szóval attribútumoknak) nevezünk. Az entitás ismérveit a felhasználók egyszersmind eszközként alkalmazzák keresőkérdéseik megfogalmazásához, és a válaszok értelmezéséhez, amikor információt keresnek egy bizonyos entitásról. A kapcsolatok tisztázzák az entitások közötti összefüggéseket.

A katalogizálás, a bibliográfiai univerzum elméleti modelljeiben foglalt meghatározásoknak megfelelően, figyelembe kell, hogy vegye az entitásokat, ismérveket és kapcsolatokat. A követendő elméleti modellek *Az authority adat funkcionális követelményei (Functional Requirements for Authority Data, FRAD)*, valamint *A tárgyi authority adat funkcionális követelményei (Functional Requirements for Subject Authority Data, FRSAD)*. [Az említett két modellnek nem készült magyar fordítása.]

3.1. Entitások: A bibliográfiai és az authority adat a következő entitásokat jelenítheti meg:⁷

- Mű
- Kifejezési forma
- Megjelenési forma
- Példány⁸
- Személy
- Család
- Testület⁹
- Téma
- Megnevezés (Nomen)¹⁰

3.2. Ismérvek: Az entitások azonosítását szolgáló ismérveket adatelemként kell alkalmazni.

3.3. Kapcsolatok: Az entitások között fennálló, bibliográfiai szempontból lényeges kapcsolatok beazonosítandók.

---

⁵ <www.ifla.org/node/8890>

⁶ <www.ifla.org/news/ifla-code-of-ethics-for-librarians-and-other-information-workers-full-version>

⁷ Mivel az FRBR, FRAD és FRSAD dokumentumokat érintő egyesítési munkálatok jelenleg is folyamatban vannak, itt minden entitást felsorolunk, melyet az előbb említett elméleti modellek tárgyalnak. Az entitások 3. csoportjában, továbbá a nevek és a hozzáférési pontok megnevezésében ez némi inkonzisztenciával jár.

⁸ Az FRBR és a FRAD modellekben a mű, a kifejezési forma, a megjelenési forma és a példány az entitások 1. csoportjához tartoznak.

⁹ A FRAD modell szerint a személy, a család és a testület megnevezése az entitások második csoportját alkotják.

¹⁰ A téma (egy mű tárgyaként használt bármely entitás) és a megnevezés (bármely jel vagy jelsorozat, mely a témát felismerhetővé teszi, amellyel hivatkoznak rá, vagy amiként nevezik) a FRSAD modell által bevezetett és leírt entitások. Az FRBR keretei között a téma az entitások első két csoportját foglalja magában, továbbá minden egyebet, amit a művek tárgyaként értelmezünk (ilyen a 3. csoportból a fogalom, az objektum, az esemény és a hely). A FRSAD alapján a megnevezés (nomen) a FRAD entitásainak, a névnek, az azonosítónak és a kontrollált hozzáférési pontoknak egy szuperosztálya (felső szintű csoportja).

4 Bibliográfiai leírás

4.1. Általánosságban elmondható, hogy minden megjelenési formáról önálló bibliográfiai leírást kell készíteni.

4.2. A bibliográfiai leírást jellemzően a megjelenési formát megtestesítő példányt alapul véve kell elkészíteni, és a leírás a példányhoz, illetve a benne foglalt mű(vek)hez és kifejezési formá(k)hoz tartozó ismérveket vagy az ismérvekhez vezető kapcsolatokat is tartalmazhat.

4.3. A leíró adatokat nemzetközi szinten elfogadott szabvány alapján kell megadni. A könyvtárosi közösség szempontjából ez a *Nemzetközi Szabványos Bibliográfiai Leírás (International Standard Bibliographic Description, ISBD)*.¹¹ Eltérő szabvány alkalmazása esetén mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a használt szabvány és az ISBD közötti megfeleltetési táblázatokhoz nyílt hozzáférést biztosítsunk, elősegítendő a jobb átjárhatóságot és az információk megfelelő újrahasonosítását.

4.4. A leírások a teljesség szintjét tekintve eltérhetnek, a katalógus vagy a bibliográfiai adatkészlet céljától függően. A teljesség szintjéről a felhasználót tájékoztatni kell.

5 Hozzáférési pontok

5.1. Általános elvek

A bibliográfiai és az authority adat visszakeresését szolgáló hozzáférési pontokat az általános alapelveket követve kell létrehozni (lásd 2. *Általános alapelvek*). A hozzáférési pontok lehetnek kontrolláltak és nem kontrolláltak.

5.1.1. Kontrollált hozzáférési pontként kell megadni az autorizált neveket és a névvariánsokat, amelyek jelölhetnek személyt, családot, testületet, művet, kifejezési formát, megjelenési formát, példányt és témát. A kontrollált hozzáférési pontok biztosítják az információforrás-halmazok bibliográfiai adatainak egy helyre rendezéséhez szükséges konzisztenciát.

Az authority adatot úgy kell szerkeszteni, hogy kontrollálja a hozzáférési pontokként használt autorizált névformákat, névvariánsokat és azonosítókat.

5.1.2. Bibliográfiai adatként rögzített nevek, címek (pl. a megjelenési forma főcíme), kódok, kulcsszavak stb. megadhatók, mint authority adatban nem kontrollált hozzáférési pontok.

5.2. A hozzáférési pontok megválasztása

5.2.1. Az információforrásban testet öltött művek és kifejezési formák (kontrollált) autorizált hozzáférési pontjait, a megjelenési forma (rendszerint nem kontrollált) címét és a művek létrehozóinak autorizált hozzáférési pontjait hozzá kell adni a bibliográfiai adathoz, mint hozzáférési pontot.

A testületet kell létrehozóként megadni a testület közös eszméjét vagy tevékenységét kifejező művek esetében, vagy ha a mű jellegére vonatkozó cím szövegezése világosan utal rá, hogy a mű tartalmáért a testület egésze felel. Ez arra az esetre is vonatkozik, amikor a művet valamely személy a testület tisztségviselőjeként vagy tagjaként jegyzi.

---

¹¹ *ISBD : International Standard Bibliographic Description*. Consolidated ed. Berlin, München : De Gruyter Saur, 2011. (*IFLA series on bibliographic control* ; 44).

- 5.2.2. A személyek, családok, testületek és tárgyszavak további autorizált hozzáférési pontokként adandók hozzá a bibliográfiai adathoz, ha azokat a leírandó bibliográfiai forrás kereshetősége és azonosítása szempontjából fontosnak ítéljük.
- 5.2.3. Az authority adatnak hozzáférési pontként tartalmaznia kell az entitás autorizált névformáját és névvariánsait.
- 5.2.4. Kapcsolódó entitások nevének megadásával további hozzáférési pontok adhatók meg.

5.3. Autorizált hozzáférési pontok

Egy entitás nevének autorizált hozzáférési pontját authority adatként kell rögzíteni az entitás azonosítóival és névvariánsaival együtt. Egy autorizált hozzáférési pont a katalógusban alapértelmezett megjelenítési formaként használható.

- 5.3.1. Az autorizált hozzáférési pontokat szabvány alapján kell létrehozni.
- 5.3.2. Az autorizált hozzáférési pontok nyelve és írásrendszere

5.3.2.1. Ha a név több nyelven és/vagy írásrendszerben fordul elő, a név autorizált hozzáférési pontjának megválasztásakor azokat az alakokat vegyük alapul, amelyek azokon a megjelenési formákon szerepelnek, amelyekben a mű eredeti nyelvű vagy írásrendszerű kifejezési formája testesül meg.

5.3.2.1.1. Ugyanakkor, ha az eredeti nyelv és/vagy írásrendszer nem használatos az adott katalógusban, az autorizált hozzáférési pont megválasztása alapulhat azon a formán, amely a katalógus használóinak leginkább megfelelő nyelvet és/vagy írásrendszert alkalmazó megjelenési formán vagy hivatkozási forrásban található.

5.3.2.1.2. A hozzáférést, amikor csak lehetséges, eredeti nyelven és írásrendszerben kell megadni egy kontrollált hozzáférési ponton keresztül vagy a név autorizált formájának, vagy egy névváltozatnak a megadásával.

5.3.2.2. Ha transliterálásra van szükség, az írásrendszer átírásához nemzetközi szabvány előírásait kell követni.

5.3.3. Az előnyben részesített név megválasztása

Az előnyben részesített név, mint egy entitás autorizált hozzáférési pontja, az a név legyen, amelyik név konzisztens módon azonosítja az entitást, lévén a megjelenési formákon leggyakrabban előforduló névalak, vagy a referenz forrásokban megtalálható, a katalógushasználók körében már elfogadott (pl.: 'konvencionális') név.

5.3.3.1. Személyek, családok és testületek előnyben részesített nevének megválasztása

Amennyiben egy személy, család, vagy testület különféle neveket vagy névvariánsokat használ, egyetlen nevet vagy névformát kell kiválasztani az autorizált hozzáférési pont alapjául.

5.3.3.1.1. Ha a név a megjelenési formákon és/vagy a referenz forrásokban különféle változatokban fordul elő, és ezek a variációk nem ugyanazon név eltérő megjelenítéséből adódnak (például teljes és rövid formák), előnyben kell részesíteni:

- a) a közkeletű (vagy 'konvencionális') nevet a hivatalos névvel szemben, ahol az is szerepel; vagy
- b) a hivatalos névformát ott, ahol a közkeletű vagy konvencionális név nem szerepel.

5.3.3.1.2. Ha egy testület egymást követő időszakokban különböző neveket használt, amelyek nem tekinthetők egyazon név lényegtelen változatainak, minden jelentős névváltozással azonosított entitást új entitásnak kell tekinteni.

Az egyes entitások megfelelő authority adatait össze kell kapcsolni, rendszerint úgy, hogy a testület korábbi és későbbi autorizált névformáit kapcsoljuk össze.

5.3.3.2. Művek, kifejezési formák, megjelenési formák és példányok előnyben részesített címének megválasztása

Ha egy műnek több címe van, akkor az egyik címet kell előnyben részesíteni, mint a mű, a kifejezési forma, a megjelenési forma és a példány autorizált hozzáférési pontjának alapját.

Ha a megjelenési formákon a mű címe különféle változatokban fordul elő, előnyben kell részesíteni

- a) azt a címet, amelyik a mű eredeti kifejezési formájának első megjelenési formáján szerepel, általában eredeti nyelven; vagy
- b) az általánosan használt címet.

5.3.4. Az autorizált hozzáférési pontok névformájának megválasztása

5.3.4.1. Személyek névformája

Amikor egy személy neve több szóból áll, az autorizált hozzáférési pont első szavának megválasztásában követni kell az illető személyhez leginkább kötődő ország és nyelv szokásait, a megjelenési formákon vagy referenz forrásokban található előfordulásoknak megfelelően.¹²

5.3.4.2. Családok névformája

Amikor egy család neve több szóból áll, az autorizált hozzáférési pont első szavának megválasztásában követni kell az illető családhoz leginkább kötődő ország és nyelv szokásait, a megjelenési formákon vagy referenz forrásokban található előfordulásoknak megfelelően.

5.3.4.3. Testületek névformája

Egy testület autorizált hozzáférési pontjának létrehozásakor a név elemeit ugyanazon sorrendben kell megadni, ahogyan a megjelenési formákon vagy referenz forrásokban előfordul, kivéve:

- 5.3.4.3.1. ha a testület egy közigazgatási vagy területi igazgatási intézményrendszer része, az autorizált hozzáférési pontnak tartalmaznia kell az érintett terület nevének jelenleg használt formáját

¹² *Names of persons : national usages for entry in catalogues*. 4th revised and enlarged edition. München, K.G. Saur, 1996. (UBCIM publications ; new series, v. 16) <www.ifla.org/files/assets/cataloguing/pubs/names-of-persons_1996.pdf>. A *Name of persons* aktualizált verziói online elérhetők <www.ifla.org/node/4953>.

a katalógushasználók szükségleteinek leginkább megfelelő nyelven és írásrendszerben;

5.3.4.3.2. ha a testület neve alárendelt viszonyt vagy funkciót hordoz, illetve az alárendelt testület azonosításához ez a név nem elegendő, az autorizált hozzáférési pont megadásának a főtestület nevével kell kezdődnie.

5.3.4.4. Művek, kifejezési formák, megjelenési formák és példányok névformája

A művek, kifejezési formák, megjelenési formák és példányok számára autorizált hozzáférési pont szerkeszthető egy önállóan feltüntetett címből, vagy a cím és a mű létrehozójához (létrehozóihoz) tartozó autorizált hozzáférési pont kombinálásával.

5.3.4.5. A nevek megkülönböztetése

Amennyiben szükség van egy entitás megkülönböztetésére más, azonos nevű entításoktól, további azonosító jellemzőket kell hozzáadni az entitás autorizált hozzáférési pontjához, annak részeként. Ha kívánatos, ugyanez az azonosító jellemző a névváltozatok részeként is beilleszthető.

5.4. Névváltozatok és névformaváltozatok

Bármilyen nevet választunk autorizált hozzáférési pontként, a névváltozatot és a névforma változatait is rögzíteni kell authority adatként, a kontrollált hozzáférés érdekében.

6 A katalógus céljai és feladatai

A katalógus hatékony és eredményes eszköz kell legyen, ami lehetővé teszi, hogy használója:

6.1. meg tudja találni egy gyűjteményen belül a bibliográfiai forrásokat egy keresés eredményeként az entítások ismérveinek vagy kapcsolatainak felhasználásával, azaz:

meg tudjon találni egy bizonyos információforrást, vagy a források egy adott csoportját, vagyis:

minden információforrást, ami ugyanazon mű megvalósulása,

minden információforrást, ami ugyanazon kifejezési formát testesíti meg,

minden információforrást, ami ugyanazon megjelenési formát szemlélteti,

minden információforrást egy adott személy, család vagy testület összefüggésében,

minden információforrást egy adott téma vonatkozásában,

minden információforrást, amit egyéb, általában a keresés eredményének szűkítésére alkalmas kritériumok (nyelv, megjelenési hely, tartalmi forma, a média típusa, a fizikai hordozó típusa stb.) határoznak meg;

6.2. azonosítani tudjon egy bibliográfiai forrást vagy ágenst (azaz meg tudja erősíteni, hogy a leírt entitás megfelel az általa keresettnek, illetve különbséget tudjon tenni két vagy több, hasonló jellemzőkkel bíró entitás között);

- 6.3. ki tudjon választani egy bibliográfiai forrást, amely megfelel a használói szükségleteknek (azaz tudjon választani egy olyan információforrást, amely igényeinek megfelel a médium, a tartalom, a fizikai hordozó stb. tekintetében, vagy el tudjon vetni egy forrást, amely nem felel meg a használói szükségleteinek);
- 6.4. be tudjon szerezni egy leírt példányt, vagy ahhoz hozzá tudjon férni (azaz a felhasználót lássa el információval, ami lehetővé teszi a példány beszerzését vétellel, kölcsönzéssel vagy más úton, illetve hozzáférhetővé tesz egy példányt elektronikusan egy távoli forráshoz vezető online kapcsolaton keresztül); vagy hozzá tudjon férni az authority vagy a bibliográfiai adathoz, illetve be tudja szerezni vagy meg tudja kapni azt;
- 6.5. tudjon navigálni és kutatni
  - a katalóguson belül, a bibliográfiai és az authority adatok logikus elrendezésén és az entitások közötti kapcsolatok egyértelmű megjelenítésén keresztül,
  - a katalóguson túl más katalógusok irányában és a könyvtári környezeten kívül is.

7 A keresési lehetőségek alapjai

7.1. Keresés

A hozzáférési pontok 1) biztosítják a bibliográfiai és az authority adat, valamint a vele összefüggő bibliográfiai forrás megbízható visszakeresését, továbbá 2) összesítik és behatárolják a keresési eredményeket.

7.1.1. Keresőeszközök

A nevek az adott könyvtári katalógus vagy bibliográfiai adatbázis bármely rendelkezésre álló eszköze által kereshetők és visszanyerhetők kell hogy legyenek (teljes névformával, kulcsszavakkal, kifejezésekkel, csonkolással, azonosítókkal stb.). Az adatokat nyílttá és kereshetővé kell tenni a nem-könyvtári eszközök számára is az átjárhatóság és az újbóli felhasználás elősegítése érdekében.

7.1.2. Alapvető hozzáférési pontok

A bibliográfiai leírásban előforduló egyes entitások fő ismérveire és kapcsolataira épülő hozzáférések alapvető hozzáférési pontok.

7.1.2.1. A bibliográfiai adatok alapvető hozzáférési pontjai a következők:

a létrehozó nevét megadó autorizált hozzáférési pont, vagy a mű elsőként megnevezett létrehozója, amennyiben több létrehozót is megneveznek,

a mű/kifejezési forma autorizált hozzáférési pontja (ez tartalmazhatja az alkotó autorizált hozzáférési pontját),

a megjelenési forma főcíme vagy megállapodásos cím,

a megjelenési forma megjelenésének vagy kiadásának dátuma,

a mű tárgyi hozzáférési pontjai és/vagy osztályozási jelzetei,

a leírt entitáshoz tartozó szabványszámok, azonosítók és kulcscímek.

7.1.2.2. Az authority adatban foglalt alapvető hozzáférési pontok:

az entitás autorizált neve,
az entitás névváltozatai és névformáinak változatai,
az entitáshoz tartozó azonosítók,
a mű kontrollált nevei (például tárgyi hozzáférési pontok és/vagy osztályozási jelzetek).

7.1.3. További hozzáférési pontok

A bibliográfiai vagy authority adatból származó más ismérvek opcionális hozzáférési pontok lehetnek, vagy szolgálhatják a keresés szűkítését, behatárolását.

7.1.3.1. A bibliográfiai adatok ilyen ismérvei a teljesség igénye nélkül a következők:

az első létrehozó nevén túl a továbbiak,
személynevek, családok vagy testületek, amelyek nem létrehozóként fordulnak elő (például előadók),
címváltozatok (például párhuzamos címek, fejlécek címei),
a sorozat autorizált hozzáférési pontja,
a bibliográfiai adat azonosítói,
a megjelenési formában megtestesülő kifejezési forma nyelve,
megjelenési hely,
tartalom formája,
a média típusa,
a hordozó típusa.

7.1.3.2. Az authority adatok ilyen ismérvei a teljesség igénye nélkül a következők::

kapcsolódó entitások neve vagy címe,
autorizált adatok azonosítói.

7.2. Visszakeresés

Ha a keresés egyazon hozzáférési ponthoz nagyszámú bibliográfiai adatot talál, az eredményeket valamilyen, a katalógushasználó számára megfelelő logikai rendben kell megjeleníteni, lehetőleg a hozzáférési pont nyelve és/vagy írásrendszere szerinti szabványt alkalmazva. A felhasználó számára biztosítani kell, hogy különböző jellemzők közül választhasson: megjelenési év, betűrend, relevancia szerinti rangsorolás stb.

Amennyiben lehetséges, olyan megjelenítést kell előnyben részesíteni, amelyik bemutatja az entitásokat és a köztük lévő kapcsolatokat.

8 Szójegyzék

A szójegyzék a nemzetközi katalogizálási alapelvekről kiadott nyilatkozatban (*Statement of International Cataloguing Principles*, ICP) előforduló, sajátos értelemben használt kifejezéseket tartalmazza (nem a megszokott szótári meghatározásuknak megfelelően). A jegyzékben szerepel néhány, az alapelvek megértése szempontjából fontos kifejezés is. Végül azok a már nem használt kifejezések következnek, amelyeket az alapelvek 2009-ben kiadott változata alkalmazott.

T = Tágabb fogalmat lefedő kifejezés, SZ = Szűkebb fogalomhoz tartozó kifejezés, K = Kapcsolódó kifejezés

Ágens (Agent): entitás (személy, család vagy testület), amelyet felelősségi viszony fűz a műhöz, a kifejezési formához, a megjelenési formához vagy a példányhoz.

Lásd még Család [SZ], Entitás [T], Létrehozó [K], Személy [SZ], Testület [SZ].

Források: ICP RWG.

Alapvető hozzáférési pont (Essential access point): a bibliográfiai vagy az authority adatok közt rögzített, az entitás fő ismervén vagy kapcsolatán alapuló hozzáférési pont, amely biztosítja ezen adatok visszakeresését és azonosítását.

Lásd még Autorizált hozzáférési pont [K], Hozzáférési pont [T], Kontrollált hozzáférési pont [K], További hozzáférési pont [K].

Források: IME ICC.

Authority adat (Authority data): információk összessége egy személyről, családról, testületről, műről, kifejezési formáról, megjelenési formáról, példányról vagy témáról. Az authority adatot úgy kell szerkeszteni, hogy az kontrollálja a nevek, nomenek, névvariánsok és azonosítók hozzáférési pontokként használt autorizált formáit.

Lásd még Azonosító [K], Bibliográfiai adat [K], Hozzáférési pont [K], Kontrollált hozzáférési pont [K].

Források: FRAD, ICP RWG.

Autorizált hozzáférési pont (Authorized access point): az entitás kitüntetett, kontrollált hozzáférési pontja, amit szabályok vagy szabványok alapján állapítanak meg és szerkesztenek.

Lásd még Alapvető hozzáférési pont [K], Autorizált névforma [K], Előnyben részesített név [K], Hozzáférési pont [T], Kontrollált hozzáférési pont [T], Név [K], Névforma változat [K].

Források: IME ICC.

Autorizált névforma (Authorized form of name): az a névforma, amelyet az entitás autorizált hozzáférési pontjának választanak.

Lásd még Autorizált hozzáférési pont [K], Előnyben részesített név [K], Konvencionális név [K], Név [T], Névforma változat [K].

Források: IME ICC.

Azonosító (Identifier): egy entitáshoz kapcsolódó szám, kód, szó, kifejezés, logó, eszköz stb., ami megkülönbözteti az adott entitást a többitől azon tartományon belül, amelyben az azonosítót megállapították.

Lásd még Authority adat [K].

Források: FRAD.

Bibliográfiai adat (Bibliographic data): a bibliográfiai forrást leíró, és ahhoz hozzáférést nyújtó adatelemek.

Lásd még Authority adat [K], Bibliográfiai leírás [SZ].
Források: IME ICC, ICP RWG.

Bibliográfiai forrás (Bibliographic resource): kézzelfogható vagy nem kézzelfogható entitás, amely szellemi és/vagy művészi tartalommal bír.

Források: Egyesített ISBD.

Bibliográfiai leírás (Bibliographic description): az információforrást feltáró és azonosító bibliográfiai adatok csoportja.

Lásd még Bibliográfiai adat [T], Leíró katalogizálás [K].

Források: Egyesített ISBD.

Bibliográfiai szempontból lényeges (Bibliographically significant): az entitás, az ismerv vagy a kapcsolat olyan minősége, ami speciális jelentéssel vagy értékkel bír a bibliográfiai források vonatkozásában.

Források: IME ICC.

Bibliográfiai univerzum (Bibliographic universe): a könyvtári gyűjtemények közege. Tágabb értelemben más információs szakterületek, mint például a levéltárak, múzeumok gyűjteményeit is magában foglalhatja.

Források: IME ICC, ICP RWG.

Család (Family): két vagy több személy, akiket születési, házassági, örökbefogadási kapcsolat vagy más legális státusz fűz össze, vagy egyéb módon családként jelennek meg.

Lásd még Ágens [T], Entitás [K], Létrehozó [K], Személy [K], Testület [K].

Források: FRAD, az IME ICC módosításaival.

Előnyben részesített név (Preferred name): az entitás számára szabályoknak vagy szabványoknak megfelelően kiválasztott név, amelyen az entitás autorizált hozzáférési pontjának szerkesztése alapul.

Lásd még Autorizált névforma [K], Autorizált hozzáférési pont [K], Konvencionális név [K], Név [T].

Források: IME ICC.

Entitás (Entity): elméleti objektumok elvont kategóriája.

Lásd még Ágens [SZ], Család [K], Elméleti modell [T], Ismérv [K], Kapcsolat [K], Kifejezési forma [SZ], Megnevezés (Nomen) [SZ], Megjelenési forma [SZ], Mű [SZ], Példány [SZ], Személy [K], Téma [SZ], Testület [K].

Források: FRBR Egységesítési Munkacsoport, az ICP RWG módosításaival.

Felhasználó (User): bármely személy, család, testület vagy automatika, amely keresést folytat a katalógusban, és a bibliográfiai és/vagy authority adatokat használja.

Források: ICP RWG.

Fogalmi modell (Conceptual model): modell, amely fogalmi keretbe foglalja a bibliográfiai univerzumot az elemzés eszközt alkalmazva, ilyenek például az entitás-kapcsolati modellek.

Lásd még Entitás [SZ], Ismérv [SZ], Kapcsolat [SZ].

Források: ICP RWG.

Hordozó típusa (Carrier type): olyan megnevezés, amely egységében jelöli meg a tároló médium formáját, a hordozó foglalatát és a tartalom megtekintéséhez, futtatásához stb. szükséges közvetítő eszköztípust.

Lásd még [Kifejezési forma](#) [K], [Tartalom formája](#) [K].

Források: IME ICC.

Hozzáférési pont (Access point): név, kifejezés, kód stb., amellyel a bibliográfiai vagy az authority adat kereshető és azonosítható. A hozzáférési pontok egyben ellátják a katalógus egy helyre rendező feladatát is.

Lásd még [Alapvető hozzáférési pont](#) [SZ], [Authority adat](#) [K], [Autorizált hozzáférési pont](#) [SZ], [Kontrollált hozzáférési pont](#) [SZ], [Megnevezés \(Nomen\)](#) [K], [Nem kontrollált hozzáférési pont](#) [SZ], [Név](#) [K], [Névforma változat](#) [SZ], [További hozzáférési pont](#) [SZ].

Források: FRAD, IME ICC, ICP WG.

Ismérv (Attribute): egy entitás jellemzője. Az ismérv vagy az entitás szerves része, vagy külsőleg neki tulajdonítható. Az ismérvek rögzíthetők csupán literállal vagy URI-ként is.

Lásd még [Elméleti modell](#) [T], [Entitás](#) [K], [Kapcsolat](#) [K].

Források: FRBR, ICP RWG.

Kapcsolat (Relationship): az entítások vagy azok előfordulásai közötti meghatározott összeköttetés.

Lásd még [Entitás](#) [K], [Fogalmi modell](#) [T], [Ismérv](#) [K], [Létrehozó](#) [SZ].

Források: az FRBR alapján.

Kifejezési forma (Expression): egy mű intellektuális vagy művészi megvalósulása alfanumerikus, zenei vagy koreográfiai lejegyzés, hang, kép, tárgy, mozgás stb. formájában, vagy ezen formák bármilyen kombinációjával.

Lásd még [Entitás](#) [T], [Hordozó típusa](#) [K], [Megjelenési forma](#) [K], [Mű](#) [K], [Példány](#) [K], [Tartalom formája](#) [K].

Források: FRBR

Kontrollált hozzáférési pont (Controlled access point): authority adatban rögzített hozzáférési pont. A kontrollált hozzáférési pontok közé tartoznak mind az autorizált névformák, mind a névforma változataiként megadott alakok.

Lásd még [Alapvető hozzáférési pont](#) [K], [Authority adat](#) [K], [Autorizált hozzáférési pont](#) [SZ], [Hozzáférési pont](#) [T], [Megnevezés \(Nomen\)](#) [K], [Nem kontrollált hozzáférési pont](#) [K], [Név](#) [K], [Névforma változat](#) [SZ].

Források: IME ICC

Konvencionális név (Conventional name): A hivatalostól eltérő név, amelyen az entitás ismertté vált.

Lásd még [Előnyben részesített név](#) [K], [Autorizált névforma](#) [K], [Név](#) [T], [Névformaváltozat](#) [K]

Források: módosítás az AACR2 2002-es átdolgozott kiadása alapján, Glossary, ICP RWG

Kulcscím (Key title): egy folytatódó bibliográfiai forrás számára kijelölt egyedi név, amelyet az ISSN hálózat állapít meg, és elválaszthatatlanul kapcsolódik a hozzá tartozó ISSN számhoz.

Források: Egyesített ISBD.

Leíró katalogizálás (Descriptive cataloguing): a katalogizálás azon része, amely a leíró adatokat és a tárgyi hozzáférési pontokon kívüli adatokat tartalmazza.

Lásd még [Bibliográfiai leírás](#) [K], [Tartalmi feltárás](#) [K].

Források: IME ICC.

Létrehozó (Creator): egy mű szellemi vagy művészi tartalmáért felelős személy, család vagy testület.

Lásd még [Ágens](#) [T], [Család](#) [K], [Kapcsolat](#) [T], [Személy](#) [K], [Testület](#) [K].

Források: IME ICC.

Megjelenési forma (Manifestation): a mű egy kifejezési formájának fizikai megtestesülése. A megjelenési forma magába foglalhatja művek gyűjteményét, egyetlen művet, vagy egy mű alkotórészét. A megjelenési forma egy vagy több fizikai egységből állhat.

Lásd még [Entitás](#) [T], [Kifejezési forma](#) [K], [Mű](#) [K], [Példány](#) [K].

Források: FRAD, FRBR, IME ICC.

Mű (Work): önálló intellektuális vagy művészi alkotás (azaz intellektuális vagy művészi tartalom).

Lásd még [Entitás](#) [T], [Kifejezési forma](#) [K], [Megjelenési forma](#) [K], [Példány](#) [K].

Források: FRAD, FRBR, az IME ICC módosításaival.

Nem kontrollált hozzáférési pont (Uncontrolled access point): egy hozzáférési pont, amit authority adatban nem kontrollálnak.

Lásd még [Hozzáférési pont](#) [T], [Kontrollált hozzáférési pont](#) [K].

Források: IME ICC, ICP RWG.

Név (Name): egy karakter, szó vagy szavak csoportja és/vagy karakterek, amelyek szerint az entitás ismert. Lehetnek szavak/karakterek, amelyek személyt, családot vagy testületet neveznek meg; és lehet a műnek, a kifejezési formának, a megjelenési formának vagy a példánynak adott cím. Egy hozzáférési pont alapjául szolgál.

Lásd még [Autorizált hozzáférési pont](#) [K], [Autorizált névforma](#) [SZ], [Előnyben részesített név](#) [SZ], [Hozzáférési pont](#) [K], [Kontrollált hozzáférési pont](#) [K], [Konvencionális név](#) [SZ], [Megnevezés](#) (Nomen) [K], [Névformaváltozat](#) [SZ].

Források: FRBR, a FRAD módosításaival.

Névformaváltozat (Variant form of name): az a névforma, amelyet nem választunk ki az entitás kitüntetett hozzáférési pontjaként. Hozzáférésként használható az entitás authority adatához, vagy betöltheti az autorizált hozzáférési ponthoz vezető link szerepét.

Lásd még [Autorizált hozzáférési pont](#) [K], [Autorizált névforma](#) [K], [Hozzáférési pont](#) [T], [Kontrollált hozzáférési pont](#) [T], [Konvencionális név](#) [K], [Név](#) [T].

Források: IME ICC.

Nomen (Nomen): bármely jel vagy jelsorozat, amely szerint a téma ismert, hivatkoznak rá, vagy ahogyan nevezik. Egy témának egy vagy több megnevezése is lehet, és egy megnevezés több témára is vonatkozhat. Hozzáférési pont alapjaként használatos.

Lásd még [Entitás](#) [T], [Hozzáférési pont](#) [K], [Kontrollált hozzáférési pont](#) [K], [Név](#) [K].

Források: FRAD.

Példány (Item): egy megjelenési forma egyetlen példája.

Lásd még [Entitás](#) [T], [Kifejezési forma](#) [K], [Megjelenési forma](#) [K], [Mű](#) [K].

Források: FRBR.

Személy (Person): egy egyén vagy csoport által létrehozott vagy elfogadott identitás, vagy egyetlen identitás.

Lásd még [Ágens](#) [T], [Család](#) [K], [Entitás](#) [K], [Létrehozó](#) [K], [Testület](#) [K].

Források: FRBR, a FRAD módosításaival, az IME ICC módosításaival.

Tartalmi feltárás (Subject cataloguing): a katalogizálás azon része, amely a témákat és a megnevezéseket azonosítja, és a rájuk való hivatkozáshoz használatos.

Lásd még Leíró katalogizálás [K], Téma [K].

Források: IME ICC, ICP RWG.

Tartalom formája (Content form): az információforrás tartalmának kifejezésére szolgáló forma vagy formák.

Lásd még Hordozó típusa [K], Kifejezési forma [K].

Források: Egyesített ISBD.

Téma (Thema): a mű tárgyaként használt bármely entitás. A témák az összetettség tekintetében lényegesen eltérhetnek egymástól. Az egyszerű témák kombinálhatók vagy összegyűjthetők, így összetettebb témákat eredményeznek.

Lásd még Entitás [T], Tárgyi feltárás [K].

Források: FRSAD.

Testület (Corporate body): szervezet vagy személyek és/vagy szervezetek csoportja, amelyet valamely meghatározott név egy egységként azonosít.

Lásd még Ágens [T], Család [K], Entitás [K], Létrehozó [K], Személy [K]

Források: FRAD.

További hozzáférési pont (Additional access point): az alapvető hozzáférési pontok kiegészítéseként felhasználható, a bibliográfiai és az authority adat visszakeresését elősegítő hozzáférési pont.

Lásd még Alapvető hozzáférési pont [K], Hozzáférési pont [T].

Források: IME ICC.

9 Források

FRAD – Functional Requirements for Authority Data : a conceptual model. – München : K.G. Saur, 2009. – (*IFLA series on bibliographic control* ; 34).

Online elérés: www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frad/frad_2013.pdf

FRBR – Functional Requirements for Bibliographic Records : final report. – Munich : Saur, 1998. – (*IFLA UBCIM publications* ; new ser. 19).

Online elérés: www.ifla.org/publications/ifla-series-on-bibliographic-control-19 (1997. szept., a 2008. februárig végrehajtott kiegészítésekkel és javításokkal)

FRSAD – Functional Requirements for Subject Authority Data : final report. – Berlin ; München : De Gruyter Saur, 2011. – (*IFLA series on bibliographic control* ; 43).

Online elérés: www.ifla.org/files/assets/classification-and-indexing/functional-requirements-for-subject-authority-data/frsad-final-report.pdf

GARR – Guidelines for Authority Records and References. – 2nd ed., rev. – Munich : Saur, 2001. – (*IFLA UBCIM publications* ; new ser. 23).

Online elérés: www.ifla.org/files/assets/hq/publications/series/23.pdf

IME ICC – IFLA Meeting of Experts on an International Cataloguing Code (1st-5th : 2003-2007), recommendations from the participants [= a résztvevők javaslatai].

Introducing the FRBR Library Reference Model / Pat Riva, Maja Žumer. – Előadás: IFLA WLIC 2015, Cape Town, South Africa, Session 207, Cataloguing.

Online elérés: <http://library.ifla.org/1084>

ISBD – International Standard Bibliographic Description. Consolidated edition. – Berlin ; München : De Gruyter Saur, 2011. – (*IFLA series on bibliographic control* ; 44).

Webster's 3rd – Webster's third new international dictionary. – Springfield, Mass. : Merriam, 1976.

10 Jelen nyilatkozatban használaton kívül helyezett kifejezések

Besorolási rekord *Lásd* **Authority adat**
Bibliográfiai rekord *Lásd* **Bibliográfiai adat**
Gyűjtemény
Fogalom *Lásd* **Téma**
Esemény *Lásd* **Téma**
Objektum *Lásd* **Téma**
Hely *Lásd* **Téma**

Korábban, a 2009. évi nyilatkozatban használaton kívül helyezett kifejezések

Bibliográfiai egység *Lásd* **Megjelenési forma**
Besorolási tétel (heading) *Lásd* **Autorizált hozzáférési pont, Kontrollált hozzáférési pont**
Hivatkozás *Lásd* **Névformaváltozat**
Egységesített cím *Lásd* **Autorizált hozzáférési pont, Autorizált névforma, Név**

11 Utószó

A Nyilatkozat a Nemzetközi katalogizálási alapelvekről (Statement of International Cataloguing Principles) felülvizsgálatát a[z IFLA] Katalogizálási Szekció 2012. évi tevékenységi terve¹³ tűzte ki célul. Az ülésekről készült beszámolókon keresztül nyomon követhetők a munkacsoport által meghozott, és az állandó bizottság által jóváhagyott döntések.

Jelen utószó általánosságban összefoglal néhány, a revíziót befolyásoló kérdéskört:

1. Változatlan maradt a 2009. évi Nyilatkozat a Nemzetközi katalogizálási alapelvekről szerkezeti felépítése, mindamelllett, hogy a nyilatkozat nem csupán alapelvekre vonatkozik;
2. Az FRBR, FRAD és FRSAD folyamatban lévő harmonizálása nagymértékben hatott a revízióra. 2010-ben a FRSAD az FRBR által használt „fogalom”, „objektum”, „esemény” és „hely” entitásokat behelyettesítette a „téma” entitással, és létrehozta a „nomen” felső szintű osztályt. Nem kis erőfeszítés kellett ahhoz, hogy a nyilatkozat magába olvassza az összes használatban lévő entitást, és eközben elkerülje az elméleti átfedéseket és félreértéseket;
3. Bevezetésre kerültek az *átjárhatóság (Interoperability)*, *nyitottság (Openness)* és *hozzáférhetőség (Accessibility)* alapelvek;
4. Módosult a fejezetek sorrendje: a korábbi §4. *A katalógus céljai és feladatai* a §6. szakaszba került;
5. A bevezetésből a Nemzetközi katalogizálási szabályzat (International Cataloguing Code) említését mellőztük az IFLA Katalogizálási Állandó Bizottsága¹⁴ döntésének értelmében;
6. Az §1 *Alkalmazási terület* szakaszban a „levéltárak, múzeumok és más szakterületek” említése törlésre került. A nyilatkozat könyvtári tevékenységekre, elméleti modellekre, szabványokra és segédeszközökre épül. Még ha más szakterületek részvételét az adatok létrehozása, kezelése és megosztása terén mindig szívesen fogadjuk is, az együttműködés nem jelenti ugyanazon alapelvek vagy definíciók elfogadását;
7. A §7 *A keresési lehetőségek alapjai* szakasz kibővült, és a „kód”, „katalógusok”, „opac” kifejezéseket olyanok váltották fel, amelyek magukba foglalják az összegyűjtött bibliográfiai információ kiterjedt formáit;
8. A „rekord” szó és fogalom (akár bibliográfiai, akár authority rekord) „adat”-ra módosult, tekintettel arra, hogy a „rekord” csak egy módja az adatok összesítésének és láthatóvá tételének.

---

¹³ <www.ifla.org/publications/cataloguing-section-action-plan>

¹⁴ 2012 Minutes, Appendix IV Expansion of the ICP to form an international cataloguing code? <www.ifla.org/files/assets/cataloguing/reports/meeting_2012.pdf>

12 Kisebb módosítások, 2017. május

Az 5.1.1-es pontban *témákat* helyett *témát*.

A Szójegyzékben néhány *Lásd még* utaló megváltoztatásra került (az Ágens, Testület, Létrehozó, Entitás, Család, Személy, és Kapcsolat szócikkekben).